

**Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av avfallslagen, miljöskyddslagen, lagen om förvaltningsdomstolarna och domstolslagen**

*Ärende*

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av avfallslagen, miljöskyddslagen, lagen om förvaltningsdomstolarna och domstolslagen (RP 160/2025 rd).

*Beredning i utskott*

Utskottets betänkande: Miljöutskottet (MiUB 1/2026 rd).

*Beslut*

Riksdagen har antagit följande lagar:

## **Lag**

### **om ändring av avfallslagen**

I enlighet med riksdagens beslut  
*upphävs* i avfallslagen (646/2011) 5 b § 3 och 4 mom., sådana de lyder i lag 714/2021,  
*ändras* 24 a § 1 mom., 137 § 2 mom., 138 §, rubriken för 143 b § samt 143 b § 1 mom., sådana de lyder, 24 a § 1 mom. i lag 1068/2024, 137 § 2 mom. och 138 § i lag 799/2025, rubriken för 143 b § samt 143 b § 1 mom. i lag 494/2022, och  
*fogas* till lagen nya 5 c—5 h och 143 c § som följer:

#### **5 c §**

#### *Ansökan om klassificering av ett ämne eller föremål*

Innehavaren av ett ämne eller föremål kan hos Tillstånds- och tillsynsverket göra en ansökan om att ämnet eller föremålet ska klassificeras som biprodukt eller om att ämnet eller föremålet ska upphöra att klassificeras som avfall, om det inte i Europeiska unionens lagstiftning eller i en förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av 5 a § 2 mom. eller 5 b § 2 mom. har föreskrivits om bedömningsgrunderna för klassificeringen.

Ansökan ska göras via e-tjänsten, om det inte finns något oöverstigligt hinder för detta.

Ansökan ska innehålla behövliga uppgifter om det ämne eller föremål för vilket klassificering söks samt en motiverad utredning om att de bedömningsgrunder som anges i 5 a § 1 mom. eller

## Riksdagens svar RSv 5/2026 rd

5 b § 1 mom. uppfylls. Till ansökan ska dessutom fogas ett i 83 § i miljöskyddslagen avsett miljötillståndsbeslut eller ett i 115 d § i den lagen avsett beslut med anledning av anmälan som gäller verksamheten, och i ansökan ska lämnas uppgifter om anhängiga ansökningar om miljötillstånd och anhängiga anmälningar. Närmare bestämmelser om innehållet i ansökan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Ansökan ska delges genom offentlig kungörelse på det sätt som föreskrivs i 62 a § i förvaltningslagen (434/2003).

### 5 d §

#### *Klassificeringsbeslut*

Tillstånds- och tillsynsverket ska godkänna en ansökan som gäller klassificering om de bedömningsgrunder som anges i 5 a § 1 mom. eller 5 b § 1 mom. uppfylls. I motiveringen till beslutet, nedan *klassificeringsbeslutet*, ska det gås igenom hur bedömningsgrunderna uppfylls. Klassificeringsbeslutet ska om möjligt fattas inom tre månader från det att en ansökan som blivit anhängig innehåller tillräckliga uppgifter för behandling av den.

Om en ansökan om klassificering som biprodukt godkänns, ska följande uppgifter framgå av beslutet:

- 1) vilket ämne eller föremål som klassificeras som biprodukt och den process i vilken biprodukten produceras som en integrerad del samt biproduktens användningsändamål,
- 2) vid behov vilka ålägganden som gäller för kvalitetskontrollen och användningen av biprodukten.

Om en ansökan om att avfall ska upphöra att klassificeras som avfall godkänns, ska det av beslutet framgå åtminstone följande:

- 1) vilket avfall och vilka andra material som är tillåtna för återvinningsförfaranden, samt vid behov eventuella gränsvärden för skadliga ämnen i materialet,
- 2) behandlingsprocesser och behandlingsmetoder som är tillåtna i återvinningsförfarandet samt användningsändamålet för den produkt som tillverkas genom återvinningsförfarandet,
- 3) kraven på de miljöledningssystem med stöd av vilka efterlevnaden av bedömningsgrunderna för när produkten upphör att klassificeras som avfall konstateras, inbegripet kraven på kvalitetskontroll samt vid behov ackreditering, och
- 4) underrättelse om överensstämmelse med kraven.

Tillstånds- och tillsynsverket ska underrätta den kommunala miljövårdsmyndighet som övervakar det miljötillstånd eller det beslut med anledning av anmälan som gäller verksamheten om klassificeringsbeslutet. Närmare bestämmelser om innehållet i klassificeringsbeslutet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

### 5 e §

#### *Säkerställande av produkters överensstämmelse med kraven*

Den som släpper ut en sådan produkt på marknaden som avses i ett klassificeringsbeslut eller i ett sådant miljötillståndsbeslut eller beslut med anledning av anmälan som avses i miljöskyddslagen ska säkerställa att produkten uppfyller kraven i kemikalie- och

## Riksdagens svar RSv 5/2026 rd

produktlagstiftningen. Om en produkt inte har släppts ut på marknaden, är den som första gången använder produkten skyldig att säkerställa att den uppfyller kraven i fråga.

### 5 f §

#### *Ändring av klassificeringsbeslut*

Den som ansökt om det ursprungliga klassificeringsbeslutet kan ansöka om ändring av beslutet. Vid behandlingen av ansökan iakttas då vad som föreskrivs i 5 c och 5 d §.

Tillstånds- och tillsynsverket ska på eget initiativ eller på initiativ av en myndighet som bevakar allmänt intresse ändra klassificeringsbeslutet, om det senare framkommer omständigheter som väsentligt skulle ha påverkat beslutet. Tillstånds- och tillsynsverket ska innan beslutet ändras ge sökanden möjlighet att bli hörd. Tillstånds- och tillsynsverket ska vid behov ålägga sökanden att inom skälig tid lämna de uppgifter eller den utredning som behövs för att avgöra ärendet, vid äventyr att ärendet avgörs utan uppgifterna eller utredningen i fråga.

Tillstånds- och tillsynsverket ska underrätta den kommunala miljöförvaltningsmyndighet som övervakar miljötillståndet eller beslutet med anledning av anmälan om ändring av klassificeringsbeslutet.

Den myndighet som har fattat ett beslut om miljötillstånd eller ett beslut med anledning av anmälan i enlighet med miljöskyddslagen kan med stöd av 1—3 mom. ändra sitt miljötillståndsbeslut eller beslut med anledning av anmälan i fråga om ett ärende som gäller klassificering av ett ämne eller föremål.

### 5 g §

#### *Återkallande av klassificeringsbeslut*

Tillstånds- och tillsynsverket kan på eget initiativ eller på initiativ av en myndighet som bevakar allmänt intresse i ärendet återkalla ett klassificeringsbeslut, om

- 1) sökanden har lämnat felaktiga uppgifter som väsentligt har påverkat beslutet,
- 2) sökanden trots en skriftlig anmärkning upprepade gånger har försummat att iaktta ett åläggande som ingår i beslutet eller att iaktta de bestämmelser som gäller användningen av materialet,
- 3) bedömningsgrunderna som anges i 5 a § 1 mom. eller 5 b § 1 mom. inte uppfylls genom ändring av beslutet.

Innan ett beslut återkallas ska Tillstånds- och tillsynsverket ge sökanden möjlighet att bli hörd. Tillstånds- och tillsynsverket ska vid behov ålägga sökanden att inom skälig tid lämna de uppgifter eller den utredning som behövs för att avgöra ärendet, vid äventyr att ärendet avgörs utan uppgifterna eller utredningen i fråga. När beslutet har återkallats betraktas ämnet eller föremålet som avfall.

Tillstånds- och tillsynsverket ska underrätta den kommunala miljöförvaltningsmyndighet som övervakar det miljötillståndet eller det beslutet med anledning av anmälan som gäller verksamheten samt den behöriga marknadskontrollmyndigheten om återkallandet av beslutet.

Den myndighet som har fattat ett beslut om miljötillstånd eller ett beslut med anledning av anmälan i enlighet med miljöskyddslagen kan med stöd av 1—3 mom. återkalla sitt

## Riksdagens svar RSv 5/2026 rd

miljötillståndsbeslut eller beslut med anledning av anmälan i fråga om ett ärende som gäller klassificering av ett ämne eller föremål.

### 5 h §

#### *Förfallande av klassificeringsbeslut till följd av ny lagstiftning*

Om det i Europeiska unionens lagstiftning eller i en förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av 5 a § 2 mom. eller 5 b § 2 mom. föreskrivs om klassificeringen av ett i klassificeringsbeslutet avsett ämne eller föremål för samma användningsändamål, förfaller klassificeringsbeslutet utan separat beslut, och i stället iakttas vad som föreskrivs i den lagstiftningen eller statsrådsförordningen. Vad som ovan föreskrivs om hur ett klassificeringsbeslut förfaller tillämpas också på ett ärende som gäller klassificering av ett ämne eller föremål och som avgjorts genom ett miljötillståndsbeslut enligt 83 § i miljöskyddslagen eller ett beslut med anledning av anmälan enligt 115 d § i den lagen.

### 24 a §

#### *Marknadskontroll*

Säkerhets- och kemikalieverket övervakar i egenskap av marknadskontrollmyndighet att kraven och begränsningarna i fråga om förpackningar, fordon samt deras material och komponenter, batterier och ackumulatorer, elektriska och elektroniska produkter samt andra produkter följs. De marknadskontrollmyndigheter som avses i 4 § i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016) utövar tillsyn inom myndigheternas respektive verksamhetsområden över iakttagandet av bestämmelserna i sådana förordningar av statsrådet som utfärdats med stöd av 5 a, 5 b och 10 § samt de ålägganden som meddelats i sådana beslut som avses i 5 d, 5 f och 5 g §, i fråga om de krav och begränsningar som gäller för produkter.

-----

### 137 §

#### *Överklagande*

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. får Tillstånds- och tillsynsverkets beslut överklagas

1) hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den person eller den sammanslutning som beslutet i huvudsak gäller har sin hemkommun respektive hemort, när det är fråga om ett beslut som avses i 103, 106 eller 107 § eller sådana beslut med anledning av förseelser och försummelser av i nämnda paragrafer avsedda skyldigheter som avses i 126, 128 eller 133 §, eller

2) hos Vasa förvaltningsdomstol, när det är fråga om ett beslut som fattats med stöd av 7 § 2 mom. eller 5 d, 5 f eller 5 g §.

-----

## Riksdagens svar RSv 5/2026 rd

### 138 §

#### *Besvärsrätt*

Besvärsrätt har

- 1) den vars rätt eller fördel saken kan beröra,
- 2) en registrerad förening eller stiftelse vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd, naturvård eller trivsels i boendemiljön och inom vars verksamhetsområde den aktuella miljö- eller hälsopåverkan framkommer,
- 3) den kommun där verksamheten är placerad eller en annan kommun där verksamhetens miljö- eller hälsopåverkan framkommer,
- 4) den kommunala miljöförhållandenmyndigheten i den kommun där verksamheten är placerad och i kommunerna inom verksamhetens influensområde samt Tillstånds- och tillsynsverket i fråga om beslut av den kommunala miljöförhållandenmyndigheten,
- 5) den behöriga marknadskontrollmyndigheten i fråga om beslut som avses i 5 d, 5 f och 5 g §.

Den besvärsrätt som avses i 1 mom. 2—4 punkten gäller dock inte beslut som avses i 5 d, 5 f och 5 g §.

Tillstånds- och tillsynsverket och den kommunala miljöförhållandenmyndigheten har dessutom rätt att i syfte att bevaka allmänt intresse överklaga beslut genom vilka förvaltningsdomstolen har ändrat eller upphävt dess beslut.

### 143 b §

#### *Rätt att få uppgifter ur avfallshanteringsregistren, producentregistret och registret över återvunnet material samt från dataplattformen för avfall och biflöden*

Den tillsynsmyndighet som avses i 24 §, den marknadskontrollmyndighet som avses i 24 a §, Finlands miljöcentral och miljöministeriet har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt ur de register som avses i 142 § och ur registret över återvunnet material som avses i 143 c § få de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen över efterlevnaden av denna lag, för uppföljning, rapportering och forskning i fråga om avfallsuppgifter, för utveckling och planering av avfallshanteringen eller för skötseln av andra uppgifter som föreskrivs i denna lag.

— — — — —

### 143 c §

#### *Registret över återvunnet material*

Tillstånds- och tillsynsverket ska föra in de i 5 d, 5 f och 5 g § avsedda besluten samt motsvarande beslut som fattats i ett sådant miljötillståndsförfarande eller allmänt anmälningsförfarande som avses i miljöskyddslagen och de handlingar som i väsentlig grad hänför sig till beredningen av besluten i registret över återvunnet material. Tillstånds- och tillsynsverket är personuppgiftsansvarigt för registret över återvunnet material. Om ett beslut av den kommunala miljöförhållandenmyndigheten som gäller miljötillstånd eller allmänt anmälningsförfarande innehåller ett avgörande i ett ärende som gäller klassificering av ett ämne

## Riksdagens svar RSv 5/2026 rd

eller föremål, ska den kommunala miljöförvaldigheten sända beslutet till Tillstånds- och tillsynsverket för registrering i registret över återvunnet material.

Uppgifterna i registret över återvunnet material förvaltas i en offentlig informationstjänst där de beslut som avses i 1 mom. publiceras. Av uppgifterna i informationstjänsten ska det tydligt framgå om ett beslut har vunnit laga kraft. En utredning eller ett utlåtande som väsentligt har påverkat ett beslut kan publiceras i informationstjänsten, om utredningen eller utlåtandet är av allmän betydelse för beslutsfattandet om klassificering. Sekretessbelagda uppgifter får inte publiceras i den offentliga informationstjänsten.

I informationstjänsten ska information kunna sökas genom enskilda sökningar med ett visst ämne eller föremål eller dess användningsändamål som sökkriterium. I informationstjänsten får det trots vad som föreskrivs i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) i fråga om fysiska personer offentliggöras uppgifter om namn och företags- och organisationsnummer eller motsvarande beteckning.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

Behandlingen av ett ärende som gäller klassificering av ett ämne eller föremål och som är anhängigt vid ikraftträdandet av denna lag slutförs med iakttagande av de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

En verksamhetsutövare är inte skyldig att ansöka om ett klassificeringsbeslut med stöd av bestämmelserna i denna lag, om det före ikraftträdandet av lagen har fattats ett beslut om klassificering av ämnet eller föremålet i ett i miljöskyddslagen avsett miljötillstånd eller allmänt anmälningsförfarande. På ett sådant beslut som har fattats i ett miljötillstånd eller allmänt anmälningsförfarande tillämpas dock 5 f § om ändring av klassificeringsbeslut och 5 g § om återkallande av klassificeringsbeslut.

Om det i fråga om klassificering av ett ämne eller föremål finns ett utlåtande av en tillsynsmyndighet enligt miljöskyddslagen eller enligt den lag som ändras genom denna lag eller någon annan motsvarande bedömning av en myndighet, ska verksamhetsutövaren göra en i 5 c § avsedd ansökan till Tillstånds- och tillsynsverket eller inleda ett ärende som gäller klassificering av ämnet eller föremålet genom en miljötillståndsansökan enligt miljöskyddslagen eller genom ett allmänt anmälningsförfarande enligt den lagen senast den 31 december 2029 eller annars betraktas ämnet eller föremålet som avfall.

---

## Lag

### om ändring av 42 § i miljöskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i miljöskyddslagen (527/2014) 42 § 2 mom., sådant det lyder i lag 817/2025, som följer:

## Riksdagens svar RSv 5/2026 rd

42 §

### *Utlåtanden*

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska Tillstånds- och tillsynsverket begära utlåtande av den kommun där den i ansökan avsedda verksamheten är placerad och vid behov av kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten. Den kommunala miljövårdsmyndigheten ska begära utlåtande av Tillstånds- och tillsynsverket vid behandling av ärenden som avses i 5 a och 5 b § i avfallslagen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

## **Lag**

### **om ändring av 12 § i lagen om förvaltningsdomstolarna**

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om förvaltningsdomstolarna (430/1999) 12 § 2 mom., sådant det lyder i lag 834/2025, som följer:

12 §

### *Domförhet*

Vid behandlingen av ärenden som avses i vattenlagen (587/2011), miljöskyddslagen (527/2014) och 5 d, 5 f och 5 g § i avfallslagen (646/2011), ärenden som avgjorts vid gemensam behandling enligt lagen om behandling av vissa miljöärenden vid Tillstånds- och tillsynsverket (823/2025) samt ärenden som avgjorts vid gemensam behandling enligt miljöskyddslagen eller marktäktslagen (555/1981) ska i sammansättningen med tre ledamöter ingå två lagfarna ledamöter och en ledamot som är förtrogen med det naturvetenskapliga eller tekniska området och vid behandlingen av ärenden som avses i 7 § i denna lag två lagfarna ledamöter och en sakkunnigledamot. Om en fråga som ska avgöras i ett ärende på grund av sin natur kräver det, kan förvaltningsdomstolen avgöra ärendet även i en sammansättning med fyra ledamöter. I en sammansättning med fyra ledamöter ska i ärenden som avses i detta moment ingå minst två lagfarna ledamöter och i ärenden som avses i den paragrafen tre lagfarna ledamöter. Ärenden som avses i vattenlagen och miljöskyddslagen, ärenden som avgjorts vid gemensam behandling enligt lagen om behandling av vissa miljöärenden vid Tillstånds- och tillsynsverket samt ärenden som ska avgöras vid gemensam behandling enligt miljöskyddslagen eller marktäktslagen kan avgöras

## Riksdagens svar RSv 5/2026 rd

i en utökad sammansättning, om ärendet på grund av sin särskilda natur eller omfattning kräver det. I sammansättningen ingår då utöver ordföranden ett behövligt antal ledamöter som är förtrogna med det naturvetenskapliga eller tekniska området och lika många lagfarna ledamöter. Ordföranden ska alltid vara en lagfaren ledamot.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

\_\_\_\_\_  
20 .  
\_\_\_\_\_

## Lag

### om ändring av 10 kap. 6 § i domstolslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i domstolslagen (673/2016) 10 kap. 6 §, sådan den lyder i lag 835/2025, som följer:

10 kap.

### Behörighetsvillkor för domare

6 §

*Behörighetsvillkor för förvaltningsrättsdomare som är förtrogna med vattenärenden och miljöskyddsärenden*

Behörighetsvillkor för ledamöter som deltar i behandlingen av ärenden som avses i vattenlagen (587/2011), miljöskyddslagen (527/2014) och 5 d, 5 f och 5 g § i avfallslagen (646/2011), ärenden som avgjorts vid gemensam behandling enligt lagen om behandling av vissa miljöärenden vid Tillstånds- och tillsynsverket (823/2025) samt ärenden som avgjorts vid gemensam behandling enligt miljöskyddslagen eller marktäktslagen (555/1981) är, när det inte är fråga om lagfarna ledamöter, lämplig högre högskoleexamen inom det tekniska eller naturvetenskapliga området. Dessutom förutsätts att de är förtrogna med uppgifter som hör till området för den lagstiftning som ska tillämpas.

Denna lag träder i kraft den

\_\_\_\_\_  
20 .  
\_\_\_\_\_

**Riksdagens svar RSv 5/2026 rd**

Helsingfors 20.2.2026

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare